

her hjemme. Mange tunge løft ligger ennå foran oss, sa han men Norge vil til slutt igjen stige frem som et fritt og uavhengig rike.

Norge: T.T.s Oslokorrespondent melder at det hersker delvis undtagelsesstilstand på Rjukan etter ødeleggelsen av tungtvannsfabrikken. De som beveger seg ute etter mørkets frembrudd vil sikkert bli skutt. Da flere studenter og professorer ved N.T.H. skulde arresteres for en tid siden satte de sig til motverge og Gestapo åpnet ild mot dem. Professor i kjemi Sørensen blev såret i maven, hans tilstand er alvorlig meldes det fra T.T.

Russland: Det er inntrådt en stillstand i kampene og det skjer bare lokale kamper.

Nyhetene 30. mars 1943.

Tunis: Ny Zealandske styrker har passert Gabes på vei nordover idag tidlig. Britiske styrker inntok El Hamma igår aften. Tallet på fanger er nå opp i 8000. De tyske panserdivisjonene har lidt alvorlige tap. Det er ennå for tidlig å uttale seg om antallet av de italienerne som er latt i stikken ved den hastige tilbaketrekningen. Inntagelsen av Gomsaa El Hamma er av stor strategisk betydning, men vanskelighetene som ennå ligger foran de allierte styrkene i Tunis må ikke undervurderes. Terrenget byr på mange ypperlige forsvarsmuligheter så det kan enda ta lang tid. Angrepen på sydfronten er imidlertid et ledd i en samlet aksjonsplan og man mener i London at det ikke vil være så lange før kontakten er opprettet mellom de to avsnittene. I Gafsaavsnittet har amerikanerne hatt endel fremgang og tatt 200 fanger. I nord på Bjebel al Bjod(?) avsnittet er den 1. armé rykket endel frem. Britiske flåtestyrker angrep Gabes mens Rommels tropper gikk gjennom byen på sin retrett.

Vestfronten: Allierte fly angrep inntil Berlin, 21. fly savnes, og mål i Eickum og andre byer i Ruhr 12 fly savnes. Jernabemål i Abbeville og dokkene i Rotterdam ble angrepet ved dagslys igår. Ingen fly gikk tapt under angrepet på München 9. mars ble flyg. mål truffet: Det brunc hus med Hitlers arbeidsværelse, Bayerische Motorfabrik, en fabrikk for ubåtnotorer og endelig Gassverket.

Norge: En norsk offiser som deltok i den norske marines angrep på Florö for kort tid siden ga en beskrivelse av toktet og uttalte bl.a at det var morsomt å komme nær tyskerne i norske farvann. Under angrepet som ble utført av motortorpedobåter ble en 10 000 tonner senket og andre skip skadet. Norske orlogsskip angrep den tyske skipsfart på Norskekysten selvom det ikke utsendes kommunikasjoner om angrepet.

Lokalmeldinger: På Rjukan, Hardangervidda og store deler av Hardanger er det for tiden store tyske styrker og avdelinger av Den norske Legion. De visiterer alle reisende og beboere og foretar stadige husundersøkelser. Fol som er ute etter mørkets frembrudd risikerer å bli skutt uten videre.

Russland: Russerne har hatt lokal fremgang på Smolenskområdet. I Donetz og Kubanområdet er tyske angrep slått tilbake.

Sverige: 7 tyske permittenter på vei til Nord-Norge har hoppet av toget i Sverige. De kommer til å bli behandlet som almindelige politiske flyktninger og blir hverken internert eller utleverert.

Nyhetene 9. april.

Tunis. På sydfronyen retirerer Rommel hurtig, skarpt forfulgt av den 8. armés panserdivisjoner. De amerikanske og britiske tropper har forenet seg øst for El Guettar hvor opprensningsaksjoner pågår. Mavare og Moura er rømmet av Rommel. På midtfronten beveger de amerikanske avdelinger seg østover fra Pischon. I nord fortsetter 1. arme framrykkingen og har hatt betydelig framgang, de står nå ca. 40 km. fra byen Tunis. Over hele fronten har det vært utstrakt flyvirksomhet, tropper og kjøretøy er bombet ned godt resultat. Siden Vadi Akarit er 9500 fanger tatt derav flest italienerne. Allierte styrker har rykket 24 km. fram fra denne by. Små britiske patruljebåter har senket et forsyningsskip, og skadet 2 andre utenfor Tunis.

Vestfronten. Britiske fly angrep i natt Ruhrområdet. Det var dårlig siktbart så resultatene kunne ikke fastslås, 21 fly savnes. Amerikanske Moskotos har angrepet jernbanemål i Nordfrankrike, en flyplass og fly på bakken ble ødelagt. Den 4-5 april skjöt de allierte ned 80 tyske fly over Nordfrankriket mot selv å tape 24.

Russland: Et tysk angrep s. for Karkov ble slått tilbake i går, over 1000 etterskere falt. Tyske angrep ved Donetz og Isjum strandet. Russene fortsetter framgangen ved Kuban.

Østen: En japansk konvoi er blitt angrepet ved New Guinea. 34 av 98 japanske fly ødelagt ved angrep på Salomonøyene. Et japansk forsyningsslager og hovedkvarter er blitt sprengt i lufta ved bombeangrep.

Sverige: I tyske godsvogner som var på transitt gjennom Sverige er det funnet detaljerte karter over Sverige og Norge trykket i 1940. Kartene ble sendt til Stockholm for å legges fram for sakkyndige. Resten av jernbanevognene ble beslaglagt.

Norge: Kong Haakon talte i dag på 3. årdagen for det tyske overfall på Norge i engelsk radio. Han uttrykte blandt annet sin takk til det engelske folk for den måte han var blitt mottatt i England. Han hedret også hjemmefronten og våre troppers innsats sterkt, og roste normennene for deres "fight spirit" på alle fronter. Statsminister Nygårdsvold talte også til det norske folk. Han uttalte blandt annet: "En av våre viktigste oppgaver her i England er å tilrettelegge administrasjonen under norsk forvaltning av de områder som vil bli befriid fra tyskerne. Vi arbeider også hvorledes quislingene vil bli behandlet etter at seieren er vunnet. De vil bli dømt etter lov og rett og ikke priggis folket". Så sa han: "Når seieren er vunnet og Kong Haakon er kommet tilbake til Norge, vil regjeringen øyeblikkelig innlevere sin avskjedsansökning, og det vil da bli dannet en nasjonal norsk samlingsregjering etter folkets ønsker som vil løse de kommende problemer. Han roste og sjømennen es og hjemmefrontens hariske innsats. I St. Martin kirken i London ble i dag avholdt en minnehøytidelighet over de falne norrmenn som er falt i kampen for friheten. Blandt de tilstedevarende sås blandt annet den norske øverstkommanderende, oberst Hansteen, Riiser-Larsen, statsminister Nygårdsvold og Kong Haakon, foruten en mengde norske soldater og sivile. Avdelinger av det norske flyvåpen dannet en æresvakt ved 2 norske flagg.

Nyheterne 10-4-1943.

TUNIS: I Tunis ble den viktige havnebyen Sfax besatt av den 8. britiske armeen idagmorges. Frenrykkingen fortsetter, og fremskutte styrker er av 8. armeen er i stadig kontakt med tyske baktropper. Flere fanger er tatt, bl.a. en italiensk general. På midtfronten har fienden trukket sig tilbake fra Pichon og Fondooc(?). På nordfronten har 1. arme rykket frem 16km. tross alvorlig motstand. 100 tyske fanger ble tatt. De vidstrakte flyangrep mot fiendtlig stillinger og sambandslinjer forsetter. 8 aksefly skutt ned, 6 allierte fly saknes. Italia: Mussolini har trukket de fleste av sine tropper tilbake fra Balkan for å øke forsvarer av Italia.

Vest: Store britiske fly angrep Ruhr. Hovedmålet var Duisburg. 8 fly gikk tapt ved angrepet. Fly fra kystkommandoen angrep kystfarten langs norskekysten. En tankbåt ble senket og en tysk flyverbåt skutt ned. 2 britiske fly gikk tapt.

Tyskland: På et møte i Essen drøftet Goebbels, dr. Leigh, ungdomsføreren Axmann samt andre naziledere de stafage britiske flyangrep på Tyskland. En tysk militærekspert uttalte at man nu ikke kunde trekke flere fly til forsvarer av Tyskland. Die Luftwaffe kunde ikke, sahan, være overalt, men måtte først og fremst brukes til å bekjempe de fiendtlige styrker på slagmarkene. En av keiser Wilhelm's nærmeste venner er nylig blitt henrettet sammen med andre tyske høierestående embedsmenn som følge av en nylig oppdaget sammensvergelse.

Slaget om Atlanterhavet: Iden senere tid er stadig flere fiendtlige ubåter blitt senket, trukket være de nye apparater som nøyde angir ubåtens undervannsstilling, hvorved man v.hj. av innstilte dypvanns-bomber kan tvinge ubåten op i overvannsstilling.

9.april i Sverige: Ved en höitidelighet i kirken 9.april talte en svensk biskop. Han minnte om nordmennenes og den norske kirkens lidelser under voldsherredømmet og sa at hele verden måtte se og ta som eksempel nordmennenes seige kamp mot de tyske overfeldsmenn. Tilstede var bl.a. Günther og andre fremstående svenske embedsmenn. På den norske utstillingen i Stockholm var rist en minnestøtte over den som gav sitt liv i kampen for Norge. Ved støtten sto svensk æresvakt, også svenske og norske flagg smykket utstillingen. Over 70 svenske organisasjoner bragte sin hyldest til Norge på utstillingen. Fornemmen ei norsk-svensk forening, hr. Larson, talte og sendte en hilsen til kong Håkon og den norske regjeringen fra over 100 svenske politiske ogлагlige organisasjoner. Minister Dahl takket svenskene for den sympati og moralske støtte de har gitt nordmennene. Tilslutt blev den norske og den svenske nasjonalsang spilt og sunget.

MILITÆROVERSIKT VED GENERAL WASON.

De allierte har i Tunis vunnet store seire. Först ble Marethlinjen tatt ved en omgående bevegelse. Den 6.april ble den smale stillingen ved Wadi Akarit 65km. nord for Mareth gjennembrutt i løpet av to timer. De kraftige tyske motangrep her viste at denne stilling ikke bare skulle sinke briternes fremmarsj. De britiske og amerikanske styrker kunne derefter forenes ved El Guettar. 18 tusen fanger ble tatt ved disse to slag. Kraftige allierte flyangrep har øket fiendens tap av menn og materiell. Franske og amerikanske styrker deler for en stor del æren med den 8. britiske armeen ved sine heftige flankeangrep mot Rommels arme nordvest for Wadi Akarit. De amerikanske styrker rykker østover mot kysten fra Pichon og nærmer seg Kairouan. 20.april angrep 1. arme ved Medjez el Bab og har hatt god fremgang på dette frontavsnittet tross vanskelig terren og heftig motstand fra aksetroppene. Dette er et meget kritisk punkt for aksetroppene i dete t vellykket framstøt her vil hindre at Rommel får hjelp, og videre en sammensmelting med von Arniös arme. Stillingen i Tunis er meget god for de allierte da aksetroppene har kysten i ryggen og Deres frontlinje strekker seg over 300 km. Deres venstre flanke blir hårt presset og frontlinjen blir stadig brudt. Når felttoget i Tunis er kommet til det stadium at størsteparten av de allierte styrker vil kunne bli frigjort, vil forsvarer langs Middelhavet måtte stå sin prøve.

Russland: Om stillingen i Russland sa Wason : Russerne har i løpet av vinteren vunnet tilbake et område like stort som Tyskland. Ringen om Leningrad er sprengt. Russerne truer tyskernes viktigste støttepunkt Smolensk som vil være av vital betydning ved en ny offensiv. Trusselen mot Moskva er fjernet. En tysk arme er utslettet ved Stalingrad. Russernes viktigste forbindelseslinje Volga er ikke lenger truet. Rostov og hele Kaukasus er befridd uten at tyskerne har kunnet ta med seg et eneste fat av den oljen de har ofret så meget tysk blod på å erobre. Russernes behersker hele Kubanområdet med unntagelse av et lite kystområde.. Ved Karkov gjorde tyskerne et vellykket motangrep og gjencrobert byen og står nu ved øvre og mitre Donetz, mens nedre Donetz er på russernes hender. Ved en framtidig offensiv har tyskerne førdelen av kortere og bedre kommunikasjonslinjer. Alt i alt har dog russerne de beste kort på hånden og selv om tyskerne skulle ha hell med seg ved en ny offensiv har de store områder å ta tilbake og må trenge dypt inn i Russland for å gjenvinne det tapte. Den russiske hær er framdeles intakt og har sin fulle slagkraft.

Nyheterne 11 april.

Tunis: Rommel trekker seg stadig tilbake nordover skarpt forfulgt av 8. arme, som nå står 40 km. syd for Souss. På midtfronten står franske styrker som rykker fram fra Pichon 24. km fra Kairouan. Allierte fly har bombet den italienske flåtestasjon på Sicilia og skadet alvorlig flere slagskip, kryssere og andre enheter. Napoli og flyplassen på Lampedusa ble også heftig angrepet i dag. En stor tysk flyflåte lastet med olje og brennstoff til Rommel er blitt ødelagt over Siciliastredet.

Russland: De russiske styrker har trass i harde kamper dannet ytterlige flere bruhoeder på vestsiden av Ronetz. Disse bruhoeder vil få stor betydning til sommerens operasjoner. Ved Ralakkaia ble heftige tyske angrep avvist med store tap for fienden.

Vestfronten: Britiske bombefly var i natt igjen over Vest Tyskland med store styrker. På grunn av det tette skydekke kunne resultatene ikke iaktaes. Miner ble og lagt ut i fiendtlig farvann. I de siste 114 dager siden de store angrep på Essen, har det ikke vært arbeidet i Kruppverkene. Allierte fly angrep jernbanemål og knutepunkter i Nord Frankrike og Holland i dag. 26. fly saknes etter disse omfattende operasjoner.

SEND NYHETENE VIDERE.

Nyheter 13. april.

Tunis: Den 1 og 8. arme fortsetter framrykkingen etter den vikende Rommel og står foran Enfideville, 75 km. fra Tunis. I Medjez el Bab avsnittet har de allierte også hatt god framgang og står her ca. 40km fra Tunis. Allierte bombefly har angrepet flyplassen og havnen i Bizerte og Trapani og senket 1 handelsskip mens flere andre ble skadet. 2 fiendtlig fly ble skutt ned.

Britiske bombefly og torpedobåter er i intens virksomhet i Sicilia-stredet, og har senket eller skadet 20 italienske skip i Middelhavet, i de siste dagene. Tyskerne har samlet en mengde spesialbåter ved Sicilia de såkalte E-båter og lignende typer, som kan ta et par tanks og ca. 1500 mann, og andre større men meget langsomt gående båter, sannsynligvis til evakuering fra Tunis.

Russland: I Volchovavsnittet er sterke tyske angrep som forsøkte å avskjære forbindelsen til Leningrad strandet med store tap for tyskerne. Under de siste heftige flyangrep i dette fiendtlige avsnitt er 82 fiendtlige kanoner og 8 forrådsslager ødelagt.

England: Sir Kingsley Wood talte forleden i underhuset om det nye budsjett. England bruker nå 15 mill. pounds om dagen til krigene, sa han. Inntektskatten var i år nådd opp til 1 miliard pounds. Onsetningsskatten er blitt hevet for enkelte luksusartikler, mens den er blitt fjernet fra mange nødvendighetsartikler. Avgiften på alkohol og tobakk o. l. er øket. Han uttalte at det var sendt for 170 mill. pounds i krigsleveranser til Russland. En italiensk lo 000 tonner som var blitt senket i Middelhavet er blitt hevet av engelskmennene og er kommet til Skottland. Lasten på kisel og bomber var uskadd.

Stillehavet: Et voldsomt luftsleg har rast ved New Guinea og New Britain. 52 japanske fly ble skutt ned og 1 ubåt senket.

Polen: Den hemmelige presse i Warszawa har utsendt følgende proklamasjon: All hemmelig virksomhet skal forenes under en ledelse " Direktoratet for det frie Polen ". Hver polakk må innta sin plass i kampen for friheten. Alle redaktører for hemmelige avisar og ledere av organisasjoner må samles for at når den tid kommer den militære innsats skal kunne organiseres. Denne ledelse skal veilede folks handlinger ig initiativ. Det samme er tidligere gjort i Belgia.

Oslo: På et møte forleden forsøkte tyskerne å få nedsatt arbeidernes lønninger, i det alle lokale tariffer og alle lønnsavtaler skulle oppheves og Oslotariffen oppheves innføres ens over hele landet, timelønnen blede kr. 1.60 for fagarbeidere, kr. 140 for spesialarbeidere og 1.50 for hjelpearbeidere. Forslaget støtte på voldsom motstand, men man frykter for at tyskerne likevel vil gjennemføre ordningen.

Utenrikskronikk ved Arne Ordning.

Hitler og Mussolini hadde nettopp sitt 12. møte, og det 7. siden krigen. De drøftet den samlede innsats mot bolsjevismen. Det minnes i den forbindelse om valget i Danmark og den "Nasjonale Forsamling" i de baltiske land, som skal gjøre disse land skikket til å gjøre sin innsats. Det er i Italia, som i de okkuperte land at Hitler bestemmer alt som skal gjøres. Det Hitler er mest redd for er en tofrontskrig, og derfor setter han alt inn på å sette den "Røde arme" ut av spillet. Det er general Rommels og von Arnims opgave å binde størst mulig allierte styrker lengst mulig i Tunis slik at invasjonen på kontinentet blir utsatt. Rommel trodde han skulle kunne holde stillingene ved Wadi Akarit lengre enn han greide. På grunn av amerikanernes press fra vest måtte han imidlertid sende hovedmassen av sine tanks mot dem, og den 8. arme var derfor i stand til å bryte gjennem ved et frontalangrep. Ved Kairouan forentes amerikanerne og den 8. arme og rykket videre, inntok Sousse og stanset først ved Enfidaville hvor fjellene når helt frem til kysten og hvor tyskerne har forskanset sig godt. Det ventes derfor en kort pause inntil den 1. og 8. arme har samlet seg til nytt angrep. Det er bemerkelsesverdig at de italienske styrker blev latt i stikken, men de

Fra
Lagmann A.E. Soelseth,
Gulatings Lagdømme

tyske styrker benyttet alle transportmidlene til å komme unna. Det er tatt 20 000 fanger hvorav 18 000 italiener. Italierne samlede tap er 40 000 mann. Tyskerne anser vel de italienske tropper som mindreverdige tropper, skjønt det sies at italienerne kjempet tappert ved Wadi Akarit. De italienske tropper i Tunis eksisterer nu ikke lenger i organiserte avdelinger. Det er ingen tegn som tyder på at en evakuering av Tunis forestår. Det ser ut til at tyskerne heller vil ha et nytt Stalingrad. Bizerete og Tunis er meget sterkt befestet. Da Tunis var på franske hender var der således planer om, i tilfelle krig å holde Bizerete med en garnison på 25-30 tusen mann, og man mente å kunne holde dom lengre med en så stor besetning. Da den imidlertid er særlig utsatt for flyangrep vil den sannsynligvis ikke kunne holdes allikevel. M.h.t. en evakuering gjennom luften, må bemerknes, at etterat de allierte har tatt flyplassen ved El Djem og Sfax samt tre andre flyplasser, har tyskerne bare flyplassene ved Bizerete og Tunis igjen. Der er allerede stor trøngsel på tyskernes flyplasser, og de alliertes overlegenhet i luften over Tunis øker stadig. Iforgårs blev således 31 Junkers transportfly (Ju 52.) skutt ned over Tunis. Det er tvilsomt om tyskerne kan få hjelp av jagerc fra flyplasser på Sicilia.

Aksen råder over 2 millioner tonn handelsflåte, hvorav 850 tusen tonn som er tatt fra Vichy regjeringen. Etterat den italienske handelsflåte har vært utsatt for angrep fra allierte ubåter og bombefly, omfatter den vesentlig små skip, og det er tvilsomt om disse vil være særlig effektive ved en evakuering av Tunis. Den italienske krigsflåte er enda et stort aktivum. Den består bl.a. av 4. slagskip, 9 kryssere (av 18 ved begynnelsen av krigen) 45 torpedojagere) hvorav bare 20 er i full stand) 15 torpedobåter og 50 - 60 ubåter. Torpedobåtene kan ta bort ca. 800 mann hver så ved en evakuering av Tunis måtte disse dra frem og tilbake mange ganger om de skulle benyttes som transportfartøy. Mere Effektivt ville det være om disse små skip ble benyttet til beskyttelse av de større transportskip. Slagskip og kryssere vilde komme til kort som beskyttelsesfartøy. Man kan imidlertid dra visse sluttninger av det faktum at ved Dunquerque ble 60 britiske torpedojagere sterkt skadet under eskorteringen av transportskipene. Hvis de italienske destroyere ble ødelagt ville evakueringen være helt umulig. Tyskerne frykter en engelsk invasjon på (kontinentet) Balkan. Det er rykter om kraftige engelske forberedelser i det nære Østen. Det meneres at disse rykter er en prøveballong som er utsendt av tyskerne for å få engelskmennene til å røbe hvor de vil gå island. I Italia frykter de også for invasjon, mussolini har utsendt et dekret hvor det heter at det er utnevnt sivile kommisærer med diktatorisk makt for det tilfelle at det skulle komme invasjon. Det har imidlertid vist sig at både det sivile luftvern og antiluftskyts i Italierske byer er ute av stand til å fylle sin oppgave under de allierte flyangrep. Krigsproduksjonen i Italia truer med å stanse fordi råstofftilforslene fra Tyskland er stoppet. Tyskerne mangler fly og kan derfor ikke ofre mer på den tunisiske fronten enn de nu gjør. De har 1/2 delen av sine bombefly i Russland og de har oppgitt sine propagandaangrep mot London. Halvparten av jagerstyrkene holdes på vestfronten og den andre halvparten deles mellom Russland og Tunis.

Det går rykter om at Hitler gjør forberedelser til en evakuering av Italia. Det er et faktum at tyskerne allerede for lengst siden har begynt å bygge forsvarveger i Alpene bl.a. i Brennerpasset. Det er i alle fall ingen tvil om at Hitler ville svikte Italia hvis det tjente hans egen sak.

S E N D / A . V I S E N   V I D E R E :

Herr Obersturmführer Oppel,
Det tyske Sikkerhetspoliti,
Bergen.

Under en konferanse den 17. oktober 1942 gjorde herr Obersturmführeren meg bekjent med, at de tyske myndigheter sökte orientering om forskjellige norske forhold, i hvilken anledning de bad meg om skriftlig å uttale min mening om nedennevnte spørsmål, som jeg skal svare på i den rekkefølge spørsmålene blev stillet.

Spørsmål 1 gjaldt hvorledes man ville se på forholdene om det blev besluttet å supplere antallet av Høyesterettsdommere med dommere som ikke tilhørte Nasjonal Samling, enten ved å ansette flere nye dommere eller ved å tilkalle andre dommere til å delta i større Høyesterettssaker

Jeg deler personlig det syn, som den tidligere Høyesterettsmedlemmer hadde under den konflikten mellom Høyesterett og Justisdepartementet om Høyesteretts kompetanse som opstod høsten 1940 og som i desember s.å. førte til at samtlige høyesterettsdommere nedla sine embeder. Videre er det min oppfatning, at de deretter konstituerte høyesterettsdommere ble ansett forut den oppfatning Justisdepartementet hadde, kunne bli fastslått som norsk rett. Konstitueringen av de nye høyesterettsdommere oppfattes derfor skjedd alene ut fra politiske hensyn og den nye Høyesterett oppfattes som en letitisk betonet domstol. Denne oppfatning som jeg tror deles av samtlige norske jurister som ikke tilhører Nasjonal Samling og dessuten av den store almenhet, kan ikke bli vesentlig endret om det nåværende Høyesterett suppleres med nye dommere som ikke tilhører Nasjonal Samling, enten dette skjer ved fast ansettelse eller ved tilforordning i enkelte saker. Ut fra det foran refererte syn kan jeg heller ikke anta at jurister som ikke tilhører Nasjonal Samling, ønsker å overta noe fast embede i Høyesterett eller å motta oppnevning til tjeneste gjøring i noen enkelt sak.

Spørsmål 2 gjalt om oppfatningen av den nåværende regjeringens lovgivningsvirksomhet.

Min, da fleste juristers og den store almenhets oppfatning av denne lov givningsvirksomhet har som bakgrunn at ministerpresident Quisling ikke anses å ha mottatt sin myndighet fra okkupasjonsmakten. Han har ingen bemyndigelse fra det norske folk og er ikke innatt i sin stilling med hjemmel i noen bestemmelse i norsk statskonstitusjon. Han støtter seg visstnok til et politisk parti, men dette utgjør en liten del av det norske folk, og kan ikke anses å representere nasjonen. Partiet står i en særstilling ved at det er det eneste parti som er tillatt å drive politisk virksomhet, men hjemmelen herfor er okkupasjonsmakten tillatelse. Ministerpresidenten har derfor utelukkende sin myndighet fra okkupasjonsmakten. Denne kan innskrinnes hans myndighet, men ikke tildele ham større myndighet enn den selv har etter Haagkonvensjonen (landkrigens lover og sedvaner, avsnitt 3 artikkelf 43).

På bakgrunn derav er en stor del av regjeringens lover grunnlovsstrikte. Å foreta en fullständig oppregning av disse må ansees upåkrevet men jeg nevner et par for domstolenes kompetanse betydningsfulle, nemlig lov om formuesinndragning av 19. mars 1942 og lov om nektelse og tilbakekallelse av offentlige tillatelser og autorisasjoner av 26. mars 1942, etter hvilke lover administrasjonen tillegges en endelig avgjørende myndighet, uten at tvistesporrmålene kan forelegges domstolene til prøvelse hvilket har vært ansett som selvsagt etter vår tidligere lovgivning.

Videre nevner jeg de lover ved hvilke der tilskutes å gjøre næringss- eller annen virksomhet betinget av medlemskap i en yrkesforening

Spesielle eksempler herpå er Lov om Norges Lærersamband av 5. februar 1942 og lov om medlemskap av Norges Advokatforbund av 10. februar 1942.

Etter min mening og den almindelige opfatning har der ikke foreligget noen rimelig begrunnelse foranledning til disse lover, og fortsettelsen under okkupasjonen av den før loven herskende rettstilstand kan derfor ikke medgis å ha vært noen absolutt hindring for utøvelsen av okkupasjonsmaktenes myndighet innenfor Folkerettens ramme Jfr. Haagerkonvensjonen, landkrigens lover og sedvaner avsnitt 3 artikkel 43. Disse lover må derfor ansees som og ansees også, som uttrykk for politiske bestrebelses der ligger utenfor hvad okkupasjonen hjemler adgang til etter Folkretten. De strider også avgjort mot folkeviljen, som hittil har vært avgjørende for norsk lovgivningsvirksomhet. Den fulle betydning av det skadelige i denne lovgivningsvirksomhet forstår man da først helt når man er opmerksom på den interessa almenheten alltid har hatt for lovgivningsvirksomheten og rettshåndhevelsen og denne tillit og respekt for lov og rett, folket hittil har hatt.

U I forbindelse med det under spørsmål 2 nevnte forhold bad herr Obersturmführer også om uttalelse og mitt syn på anvendelse av Dödsstraff.

Dödsstraff - bortsett fra visse tilfeller etter den militære straffelov i krigstid - ble avskaffet ved den almindelige borgelige straffelov av 22 mai 1902, men allerede fra 1875 har der ikke vært fullbyrdet noen dödsdom i Norge. Det gjorde sig ned stigende styrke gjeldende, at det var moralsk uberettiget å foreta henrettelser, og at dödsstraff var upåkrevet for å håndheve statens autoritet. Samtige dödsdommer ble derfor fra omkring 1875 ved behåndning forandret til fengselstraff. I det lange tidsrum fra omkring 1875 til 1902 festnet den opfatning seg at denne praksis var riktig, og der viste sig heller ikke noen for statens interesser skadelige følger av at dödsstraff ikke ble fullbyrdet. Spesielt kan der ikke antas at antallet av de av loven med dödsstraff belagte forbrytelser steg. Man fant derfor at den etter de innvundne erfaringer at dödsstraff for forbrytelser mot den almindelige borgelige straffelov skulde bortfalle, hvilket ikke framkaldte noen motsigelse, i allfall ikke av noen betydning. Erfaringene i tiden etter straffelovens ikrafttreden har heller ikke gitt noen grunn til å trekke riktigheten av denne lovendring i tvil. Og jeg kjenner ikke noe som etter okkupasjonen skulle nødvendigjøre noen endring. Innførelsen av dödsstraff (ved lov av 3. september 1942) vil derfor nå i høy grad stride mot den norske almenhets etiske følelser.

Spørsmål 3 Gjeldt hvorvidt dommerne ville gjeninntre i dommerforeningen, hvis denne påny ble gitt anledning til fritt å velge sitt styre og ellers ble stillet i samme stilling som før.

Dommerforeningen hadde til form å varcta folkets interesser. Dens utadvendte virksomhet var liten og foreningens virke besto vesentlig i at det ble holdt et møte pr. år med foredrag og diskusjon om farlige spørsmål og i forbindelse med møtet en festlig sammenkomst. Foreningen hadde intet politisk tilsnitt og representerete ingen politisk tendens, og den valgte selvsgt selv sitt styre. Da Justisdepartementet avsatte formannen og innsatte en ny oppfattet jeg og de fleste medlemmer dette som et uberettiget inngrep forstatt av politiske hensyn hvorved forutsetningen for medlemskapet falt vckk. Vi meldte oss derfor straks ut av foreningen.

Denne Justisdepartementets optreden særlig sett i forbindelse med myndighetenes optreden i forhold til andre sammenslutninger, må medførte til at dommerforeningens virke overhode vil kunne fortsette som før. Som forholdet nå er blitt, vil derfor etter min mening de fleste utmeldte dommere ikke finne å burde mæde seg inn i foreningen for de politiske forhold i landet er blitt helt avklart.

Spørsmål 4 Gjaldt min opfatning av de tyske politidomstolers virksomhet.

Jeg har alene hatt anledning til å se i avisenen inntatte referater av politidomstolens dommer. Det er selv sagt umulig derav å danne sig noe bedrønnet mening om deres virksomhet. Det er imidlertid klart at anvendelsen av tysk strafferett og straffeprosess i Norge må virke fremmedartet på den almindelige mann og spesielt på grunn av at straffene etter tysk rett synes å være betydelig strengere enn man er vant til.

Hvad spesielt angår av herr Obersturmführer i denne forbindelse nevnte spørsmål om straff av gisler er det etter almindelig norsk opfatning en betingelse for straff at det er foretatt en handling eller undlatelse som subjektivt kan lastes den person som straffes. Etter denne opfatning av straffeloven ligger det følgelig utenfor dens ramme når det treffes forføyninger av straffelignende art likeoverfor personer som selv intet har forbrukt. Den almindelige opinion synes overhode ikke å forstå at så kan skje, og at forføyningene endog kan gå ut på henrettelse.

Gisseltagning og straff av gisler strider derfor avgjort mot almenhetens interesser.

Bergen 21. oktober 1942
Ærbödigst.

Tysk rett.

Rett er det som tjener det tyske folk (Dr. H. Frank)
Loven og Adolf hitlers vilje er en. (Göring.)
Før spurte vi: Er det riktig eller galt, Idag må vi forme spørsmålet på en annen måte.: Hvad vilde Føreren si. (Dr. H. Frank til en juristkongress i 1937.)

Da Niemöller blev fremstillet for retten måtte dommeren erklaare at han etter å ha avhørt ham ikke kunde finne at han hadde gjort noe galt og frikjente ham følgelig. Niemöller sitter fremdeles innesperret

Hitler uttalte til den tredje partikongress : Hvad motstanderne angår skal vi angripe dem med brutal hensynsløshet og ikke nøle med å lære dem nasjonens interesser ved hjelp av konsentrasjonsleire.

Deutsche Justiz organ for Justisdepartementet skriver: En håndfull makt er bedre enn en sekke rett.
Rett beror alene på makt - (Mein Kampf)

Til slutt litt fra Göring i egenskap av politisjef.:

Min oppgave er ikke å øve rett men å ødelegge og tilintetgjøre.
Jeg er i vane med å skyte og hvis jeg gjør feil så har jeg da i et hvert fall skutt.

Til sine underordnede sa han: Skyt først og undersök etterpå og har dere tatt feil skal jeg beskytte dere.

En meddelelse fra politidepartementet:
Fra og med 1. april 1943 er samtlige turisthoteller, turiststasjoner og lignende samt private hytter (med imneværende høhave og beholdninger av enhver art) innenfor ovennevnte område beslaglagt inntil videre. Vi hensiser i den anledning til Haagreglementet om landkrig art 46. Forøvrig skal familiens ære og rettigheter, individenes liv den private eiendom og den religiøse overbevisning respekteres. Og artikkel 23. Det er forbudt å ødelegge eller ta fiendtlig eiendom bortsett fra de tilfelle da det måtte være uomgjengelig nødvendig av hensyn til krigsföringen.